

Regeringskansliet, Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: Naturmiljöenheten

n.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

**Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd,
SOU2020:78 (Dnr: M2020/02032)**

Mittuniversitetet har anmodats att yttra sig över rubricerad utredning och avstyrker förslaget.

Synpunkter på regeringens betänkande

Betänkandet innebär i korthet att det skall bli väsentligt lättare att bygga i strandskyddade områden i Landsbygdsområden och svårare att bevilja dispens från strandskyddet i områden, som idag redan är hårt exploaterade (såsom exempel nämns Stockholms och västra Götalandsregionerna). Litet tillspetsat och med vattenmiljön i fokus innebär det att betänkandet föreslår skärpningar i områden, som till stora delar redan har allvarligt skadade vattenmiljöer med övergödning och algblooming, medan man vill lätta upp för strandnära exploatering av oförstörda vattenmiljöer, framförallt i norra delarna av Sverige, som idag rymmer de flesta av Sveriges landsbygdsmiljöer. Om de föreslagna förändringarna i Miljöbalken genomförs innebär det bl.a. att stränderna längs de norrländska älvarna och vattendragen skall bli betydligt lättare att bebygga. Detta kommer att få mycket stora och långtgående negativa effekter på vattenmiljöerna i dessa älvar och vattendrag. Utredningen, som inte med ett ord nämner hänsyn till kommande generationer, saknar det proaktiva tänkande som fordras för att en hållbar samhällsutveckling alls skall vara möjlig, vilket är miljöbalkens övergripande syfte enligt dess portalparagraf.

MB 1Kap.1 § Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Som främsta skäl för förändringarna i miljöbalken anförs i betänkandet att:

- skapa bättre förutsättningar för småföretagare samt besöksnäringen och gröna näringar
- öka det lokala inflytandet över strandskyddet
- öka legitimiteten för strandskyddet

Många av Sveriges glesbygdskommuner, inte minst i Norrlands inland, har idag en negativ befolkningsutveckling, vilket är orsaken till förslaget att luckra upp strandskyddet och möjliggöra köp av tomter i strandnära lägen för att kunna locka till sig nya invånare och eventuellt öka skatteunderlaget. Förslaget innebär att en avvägning gjorts, där man äventyrar framtida generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov för att tillfredsställa sannolikt en liten mängd exploater.

Landets kommuner saknar ofta en djupare förståelse av de långsiktiga konsekvenserna av att på detta sätt luckra upp strandskyddet. Det lokala inflytandet över strandskyddet riskerar därför att ytterligare försvåra för Sverige att uppnå sina miljömål, inte minst målen om *giftfri miljö* samt *levande sjöar och vattendrag*. Det skall i sammanhanget också erinras om att Sverige inom den europeiska gemenskapen har ett långtgående åtagande om att tillse att vattenkvaliteten, i bland annat våra norrlandsälvar, bibehålls eller förbättras genom införandet av EU:s vattendirektiv i den svenska lagstiftningen år 2004.

Flera tunga instanser såsom Naturvårdsverket och Hav och vattenmyndigheten påpekar att det generella strandskyddet är en förutsättning för att Sverige skall kunna uppnå sina miljömål rörande vatten. Detta nämns också i betänkandet, men innebörden av detta tycks helt ha gått förbi utredarna.

Vattenkvaliteten i våra näringsfattiga norrlandsälvar är världsunik och här har Sverige som tidigare nämnts, ett långtgående ansvar att tillse att vattenkvaliteten skyddas, inte minst i perspektiv av ett förändrat klimat. Enligt den internationella klimatpanelen (IPCC) kommer det att bli allt svårare att bereda ett fullgott dricksvatten av våra ytvattenförekomster, främst pga. kraftigare och mer frekventa översvämningar, ökad föroreningsbelastning och stigande vattentemperaturer. Tvärtemot vad som sägs i utredningen riskerar de föreslagna författningsändringarna att allvarligt hota strandskyddets syften – att värna miljön och den allemansrättsliga tillgången.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av professor Anders Jonsson. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har varit prorektor Håkan Wiklund, verksamhetscontroller Mona Vesslegård, studentrepresentanter Emanuel Magnusson och Rebecka Mc Neill.

Anders Fällström
Rektor